

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 240.—
za pol leta K 120.—

V upravi stane mesečno K 18.—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Kapitanovi ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnništva št. 328

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 60.—
za en mesec K 20.—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane K 1.40

Proti birokraciji.

Za samoupravo ljudstva.

Belgrad, 7. marca. (Izv.) Pred prehodom na dnevni red je sklenil današnji zakonodajni odbor, da se pododboru za upravno razdelitev države več ne podaljša rok, marveč se sprejme njegovo poročilo.

Poročevalec Simonović nato pojasnjuje poročilo pododboru. Zakonodajni odbor ima svrhu, da organizira splošno upravo. Poleg ministrov, ki stoje na čelu države, se postavljajo na čelo oblasti veliki župani, ki so politični zastopniki vlade in vrhovne uprave oblasti. Kot druga instance so jim podrejeni srezki glavarji. Okrožni načelniki so podrejeni velikim županom in so njihovi pomočniki in njihovi delegati pri reševanju gotovih zadev.

Poslanec dr. Josip Hohnjec (Jugoslov. klub) veli, da ta zakonski predlog izključuje ljudstvo in njegove zastopnike od udeležbe na državni upravi. Duh centralizma je v tem načrtu zelo malo temperiran. Čim več se bo ljudstvo oddaljevalo od udeležbe na državni upravi, tembolj bo rastlo nezadovoljstvo. S to uredbo države se greši na načelu demokracije in ljudstvo se stavlja pod varušvo birokracije. Veliki župani so samo ekspanenti ministrov in ne ljudstva. Veliki župani niso dolžni ozirati se na oblastne skupščine in zahtevati mišljenje oblastnega zbora. Narod, organiziran v oblastni upravi, ne bo imel nobene moči nad velikimi župani, ki so samo ekspanenti vladajočih strank, oziroma samo ene razredne stranke. Zato smatra za potrebno, da se najprej predložijo drugi zakoni, kakor n. pr. zakon o centralni upravi in potem naj

se šele predloži zakonski načrt o splošni upravi. Veli, da ne razume, zakaj se hiti s temi zakoni. Zahteva, da se zakon odloži. — Zemljoradnik Voja Lazič izjavlja, da bo v načelu glasoval proti zakonskemu predlogu. — Poslanec Anton Sušnik (Jugoslov. klub) govori o načrtu in o splošni upravi, o njenem značaju in o tem, kako bi se imela izvajati. Tip prave demokracije imamo na Angleškem, ki je decentralistično urejena, tip centralizma pa je Francija, ki nosi obilježje absolutistične države. Zakonodajatelj je moral imeti pri izdelovanju tega zakonskega načrta pred očmi, da se mora vsak poedinec zavarovati pred zlorabo oblasti. Jugoslovanski klub zahteva, da mora biti ljudstvo zadovoljno, in da mora biti uprava države taka, da bo država močna in da so v njej zadovoljni in Srbi, i Hrvati i Slovenci.

Ker pa predloženi zakonski predlog ne jamči za tako upravo, bo govornik glasoval v načelu proti načrtu. — Socialist Etbin Kristjan pravi, da se sedaj v praksi že želi, da je ustava bolj trda, kakor so mislili oni, ki so zanje glasovali. Veli, da zna dobro, da bo ta zakonski predlog sprejet, ker ustava veže parlamentarno večino roke. Toda določbe tega zakona bodo povečale nezadovoljstvo naroda. Za vse to, kakor tudi za ustavo pade odgovornost na one, ki so predložili te odredbe. Govori nato za dekoncentracijo policije. — Končno predlaga poslanec Žebot, naj odbor preide preko tega zakona na dnevni red. — Seja se je končala ob sedmih zvečer.

Plačana avangardna.

Javna tajnost je, da se v naši državi snuje neka organizacija, ki ima pri nas podoben namen ko fašisti v Italiji. Najprej je to gibanje započelo v Dalmaciji, prešlo na to v Bosno ter se tako organizacija snuje sedaj tudi na Slovenskem. V Dalmaciji so organizirane in oborožene tolpe jugoslovanskih fašistov napadle že pred časom uredništvo »Jadrana« v Splitu ter povzročile spopade v Dubrovniku. V nedeljo bi bilo tudi v Sarajevu prišlo do prelivanja krvi, da se Hrvati niso organizirali v obrambo, vsled česar je vlada poslala policijo, ki je preprečila izgrede.

Jedro te organizacije tvori »Narodna obrana«, ki je od države podpirana. Dokazano je, da je zagrebski odbor »Narodne obrane« prejel od vlade 15. februarja 300 tisoč kron. Kmalu nato — dne 28. februarja — pa je belgrajska vlada na priporočilo zagrebske pokrajinske uprave dovolila zopet 292.000 kron. Na pritožbo od strani Hrvatov je vlada odgovorila, da je »Narodna obrana« važno društvo, ki je namenjena za »pravo akcijo«. Ker pa je »Narodna obrana« priredila zadnje demonstracije v Sarajevu in ker so na to demonstracijo prišli tudi pretepači iz Splita in Dubrovnika, in je jasno, kaj je za vlado »prava akcija«, in je jasno, da vlada take akcije plačuje.

»Narodna obrana« je organ Pribečevićeve demokratske stranke, ki hoče s terorjem jugoslovanskih fašistov ohraniti svoje pozicije in svojo nadvlado v državi. Ta akcija demokratske teroristične avangarde, plačane z denarjem ljudstva, je naperjena proti ljudstvu. Nezadovoljstvo z režimom, ki vlada, je zagnilo tako velike plasti ljudstva v celi državi, da se demokratska stranka ne more več rešiti drugače ko s terorjem ulice.

Rekli smo, da se tudi pri nas snuje taka organizacija. Čisto lahko. Ljudi, ki so za denar na razpolago vsakemu, je povsod dovolj. Pomeni pa ta organizacija veliko nevarnost, če ljudstvo ni organizirano na brambo. Obeta se nam vojaška diktatura, če se sedanji režim drugače ne bo dal vzdržati. Fašisti bodo v tem slučaju izživili nemire ter tako povzročili obsedna stanja in preganjanja. Mi moramo na to biti resno pripravljeni. Delovno ljudstvo mora gledati, da ne bo neorganizirano in brez brambe tedaj, ko začne fašistovske tolpe svoje »delo«. Čisto jasno je, da se stotisoči trpečih delovnih ljudi pri nas ne bodo dali strahovati od tolpe plačanih pretepačev, najsi bodo ti v službi kake vladajoče stranke. Posledice tega pa bodo nedogledne. Zato svarimo pred takimi poskusi in pozivamo vlado — če ima kaj dobre volje, naj napra-

vi red! Pred vsem pa zahtevamo od nje, naj ne trosi ljudskega denarja za plačane pustolovce, ki se zbirajo pod krinko narodnega edinstva in državotvornosti v tolpe jugoslovanskega fašizma. Naše bolnišnice se zapirajo, ker nimajo denarja; vlada pa daje denar avangardam centralistične kapitalistične klike!

Ljudstvo vidi to in bo svoje pravice in svojo svobodo znalo braniti!

Banke in finančni minister.

Zagreb, 7. marca. (Izv.) Zveza denarnih zavodov objavlja v današnjih listih izjavo, v kateri zavrača trditve, da banke stavkajo. O tem ni govora. Denarni zavodi se udeležujejo trgovanja na borzah, toda vzdržujejo se za enkrat poslovanja z devizami in valutami, to pa zaradi tega, ker se hočejo izogniti preobčutnim kaznim, v katere bi zabredli vsled nejasnih, nepopolnih in nerazumljivih predpisov, ki jih je vlada izdala zadnje dni.

Zagreb, 7. marca. (Izvirno.) Predsedništvo zveze denarnih zavodov je naslovilo na finančnega ministra dr. Kumanudija odprto pismo, v katerem ga pozivlja, naj z dejstvi dokaže svoje trditve o očitanih neodobnostih, ki so jih baje zakrivile zagrebske ter ljubljanske banke, povzročujoč padec dinarja.

Belgrad, 7. marca. (Izvirno.) Finančni minister dr. Kumanudi bo poslal te dni v Zagreb, Ljubljano in nekatera druga mesta komisijo 8 denarnih strokovnjakov, ki bodo pregledovali poslovne knjige bank in njih poslovanje z devizami in valutami.

General Zečević pred sodišče!

Belgrad, 7. marca. Jugoslovanski klub je poslal vsem opozicijskim skupinam spomenico, v kateri predlaga skupen nastop celokupne opozicije zoper bivšega vojnega ministra generala Zečevića, ki naj se postavi pred sodišče ker je vpoklical meseca novembra vojaške novice, radi česar je vsled nezadostne oskrbe obolelo 6000 in umrlo nad 300 fantov.

Današnja predborza.

NAŠA KRONA RASTE.

Zürich, 8. marca. (Izvirno.) Na današnji predborzi notirajo: Budimpešta 0.70, Berlin 1.98, Italija 25.70, London 22.51, New York 514, Pariz 46.10, Praga 8.40, Dunaj 0.08, avstr. krone 0.075, Zagreb 1.70, Varšava 0.11, Holandsko 190.50.

Smrt Aliagića.

Zagreb, 8. marca. (Izvirno.) Sinoči je posetil Aliagića v celici njegov zagovornik dr. Ivo Politeo in njegov 15 letni brat. Aliagić je izjavil dr. Politeu, da ga pooblašča, da proda njegovo obleko in ostale stvari in naj izkupiček da za gladne v Rusiji. Njegov mladi brat je jokal in čez nekaj časa je prišel jokati tudi sam Alija Aliagić, vendar se je kmalu zopet zbral in ostal hladnokrven. Do 10. ure zvečer je ostal pri njem dr. Politeo. Aliagić je bil ves čas miren in je govoril o popolnoma indiferentnih stvareh in je tupatam pričel peti muslimanske pesmice. Govoril je o Mostaru, o svojem rojstnem mestu, o letih, ko je bil vojak in o komunizmu. Dejal je, da trdno veruje v bodočnost komunizma, ki se po malo že širi po vseh deželah. O smrti ni govoril. Samo enkrat je stavil zagovorniku vprašanje: »Mislite li vi, gospod doktor, da je človek pri zavesti, ko nastopa smrt?« Dr. Politeo mu je odgovoril, da na njegovo prošnjo dosedaj ni prišel noben odgovor. Aliagić ni vsled tega pokazal nobenega razburjenja. Ko mu je dr. Politeo povedal, da je v prošnji želel, da bi se usmrtni izvršila vsaj s streljanjem, mu je Aliagić odgovoril: »Ah, ne brigajte se zato, gospod doktor. Meni je popolnoma vseeno.«

Dr. Politeo ga je danes zjutraj ob 5. uri zopet obiskal v celici, kjer je bil tudi Aliagićev mali brat, ki je neprestano jokal in ga je Aliagić tešil. Dve minuti pred 6. uro je prišel v ječo rabelj, da ga odvede na dvorišče. Aliagić se je poslovil s prisotnimi in je vsakega poljubil. Nato ga je dr. Politeo prijel pod pazduho in sta skupaj odšla iz celice. Popolnoma mirno sta zapustila ječo in Aliagić je z malimi in hitrimi koraki šel po hodnikih.

Na dvorišču je stala četa orožnikov od IV. orožniške brigade pod poveljstvom kapetana Miljutinovića, nekaj policajev in vojakov ter osebe, ki so imele dovoljenje, da prisostvujejo. Na dvorišču je vladal popoln mir in tišina.

Zveze Pribečevića s komunisti.

Cicvarič izplačal komunistom 600.000 kron.

Te dni je Protičević »Radikal« priobčil neko pismo, iz katerega je razvidno, da Krsta Cicvarič, ki je v osebni službi Svetozarja Pribečevića, goji zveze in pošilja denar dalmatinskemu komunistu Milanu Obuljenu na Dunaju.

Krsta Cicvarič je na to odgovoril v svojem »Beogradskem Dnevniku«, da je tisto pismo pristno in da dejansko goji zveze s komunistom Obuljenom, katerega mu ni poslal samo 2000 dinarjev, o katerih govori pismo, ampak vsega skupaj doslej že približno 30.000 dinarjev! Potem izpoveduje Cicvarič, da ima razen tega zveze še tudi z raznimi drugimi komunisti: s Francozom Henri Souberjem v Belgradu, kateremu je dozdaj izplačal približno 70.000 dinarjev; trem drugim jugoslovanskim komunistom v Belgradu je dozdaj izdal približno 50.000 dinarjev. Ves ta denar da je bil njegov lasten zaslužek, a iz-

Ob 6. uri je prišel na dvorišče senat. Vsi sodniki so bili oblečeni popolnoma črno. Za njimi je prišel krvnik, oblečen v popolno črno in končno imam. Nato sta prišla dva orožnika, za njima pa Aliagić.

Predsednik senata je prečital sodbo z dne 26. oktobra, s katero se Alija Aliagić obsoja na smrt. Prečital je sklep stola sedmice, ki je potrdil obsodbo ter sklep ministrskega sveta. »Vsled tega« je dejal predsednik, »naj se izvrši pravica!«

Aliagić je dejal predsedniku: »Gospod, prosim, če mi dovolite par besedi. Hotel bi se posloviti in oprostiti od svojih. Jaz, gospod predsednik, Vam odpuščam!« — »Tudi jaz Vam.«

Ob 6. uri 4 minute je peljal krvnik Aliagića pod vešala. Splezal je po lestevici, položil Aliagića vrv okoli vratu, njegova dva pomočnika sta Aliagića dvignila in — Aliagić je bil mrtev. Krvnik je pokril lice Aliagiću z belim prtom, izpod katerega so štrleli popolnoma črni lasje pokojnikovi. Niti en tresljaj ni preletel trupla.

Ob 6. uri 11 minut je dejal krvnik: »Bitte, Herr Präsident, das Gericht ist vollzogen!«

Dva sodnijska zdravnik sta pristopila k truplu in z njima nekaj radovednežev. Ob 6. uri 19 minut sta nato zdravnik sporočila, da je Aliagić mrtev.

Ob 7. uri 30 minut so truplo sneli in izročili policiji, ki ga je v spremstvu konjenikov prepeljala na Mirogoj, zagrebsko pokopališče.

Tu ga je sprejel imam, da izvrši pogrebne svečanosti. Odredil je, da so ga popolnoma slekli in zavili v prt. Imam je bil sinoči pri Aliagiću, ki se mu je oprostil radi nastopa v sodni dvorani. Poudaril je, da se nikakor ni odpovedal svoji veri. Ker pa muslimanska vera ne določa, da mora biti pred smrtjo navzoč imam, zato ga je tudi on odklonil.

dal ga je »za neki velik in plemenit cilj« Tako Cicvarič.

S tem so pač nepobitno dokazane demokratske zveze s komunisti. Sedaj je le vprašanje, v kakšne svrhe se dajo komunisti kupovati od najvernejše kapitalistične skupine v Jugoslaviji — demokratov? Besedo imajo sedaj na vsak način komunisti in pa Pribečević!

Toliko naiven pač nihče ni, da bi verjel, da si je Cicvarič 150.000 dinarjev — 600.000 kron — zaslužil kot žurnalist. Ta denar izvira brez dvoma iz raznih fondov. Ker pa sta Pribečević in Cicvarič velika prijatelja in je »Beogradski Dnevnik« organ Pribečevića, je več ko jasno, kdo je Cicvariču naročil, naj izplača komunistom 600.000 kron »za neki veliki in plemeniti cilj«.

Kake cilje zasleduje pri tem gospod Pribečević? Tajne se počasi odkrivajo.

Radić za Pribečevića?

Nova Radićeva izjava.

Zagreb, 7. marca. (Izv.) Današnji demokratski listi objavljajo danes intervju, ki ga je imel včeraj urednik demokratskega lista »Pančevac«, Mihovil Tomandi s Stjepanom Radićem, ki mu je tekom razgovora dejal, da je po njegovem mnenju sporazum z Belgradom absolutno potreben. Pri tem pa misli na sporazum, ki ga je treba skleniti z narodom in ne s strankami. Tak sporazum je mogoč edino le na podlagi novih volitev. Radić je dejal: Mi nismo nacionalistični šoveni, ker nam je nacionalizem samo sredstvo za širjenje pacifizma in republikanstva in za ustvaritev kmetijskih in delavskih pravic. Sporazum se more doseči na temelju ravnopravnosti in bratstva. Stjepan Radić je nadalje dejal: Mi ne jahamo na suverenosti hrvatskega naroda. Mi hočemo avtonomijo Hrvatske, ki bi se časoma preko konfederacije ali federacije dovedla do popolnega jugoslovanskega unitarizma. Jaz bi mogel priti do sporazuma tudi z današnjo vladno večino, ker me pri tem ne ovira nobena osebna zapreka. Osebnim nimam ničesar proti Pribečeviću, in jaz sem še vedno pripravljen, da z njim skupaj

sedem in z njim razpravljam. Radić je nato prešel na znano spomenico hrvatskega bloka in dejal, da ima ta memorandum že nekaj uspeha. Pripravljena je že nova obširna spomenica, ki jo bomo v kratkem poslali belgrajski vladi. V Genovi, je rekel Radić, bi nastopali skupno in bi pred svetom dokazali, da smo enodušni napram inozemstvu. Naši notranji spori se tam ne bi razpravljali, ker je to naša interna stvar. Ta enodušni uspeh je potreben zlasti napram Italijanom, ki bi uvideli, da smo v vprašanjih naših interesov napram inozemstvu povsem složni. V nadaljnjem razgovoru je Stjepan Radić razlagal, da zato ni hotel v Belgrad, ker bi tam imel mnogo skupnih točk s komunisti, vsled česar bi mu potem očitati, da je prišel rušiti državo. Posledica tega bi bila uvedba diktature. Bilo bi neolajno napram demokratom, če bi se bil združil z radikali. Sicer pa se politične stranke ne rušijo v parlamentu, ampak pri volitvah. Na koncu je poudaril, da je on večji prijatelj demokratov, nego oni mislijo. Demokratski listi vidijo v tej izjavi preokret Radićeve politike. (Radić sploh zelo

pogosto dela poklone demokratom. Nedavno tega je dejal demokratom, naj vendar uvidijo važnost njegovega dela, ki obstoji v tem, da je hrvatsko ljudstvo odtrgal od klerikalcev, ki so grozili preplaviti vse hrvatske kraje. V zvezi s tem je Radićeva izjava dvakrat zanimiva.)

Dogodki na Reki.

Belgrad, 7. marca. (Izv.) Vlada je prešla danes od reške jugoslovanske stranke prošnjo, naj štiti Reko pred fašističnim uničenjem. Italijanskemu kabinetu pa je bila poslana nota, v kateri se zahteva nedotakljivost reške suverenosti in pa, da se morajo izvesti vse določbe rapalske pogodbe. Obmejne straže ob Reki so bile danes pomnožene, da se umiri prebivalstvo in onemogočijo morebitni napadi fašistov.

Rim, 7. marca. (Izv.) Z ozirom na reško revolucijo piše vse italijansko časopisje v tem smislu, da je treba v vsem upoštevati rapalski dogovor. Na Reki se je sestavila nova vlada sedmorice, ki je pa italijanska vlada ne prizna, ker se je postavila na stališče, da se mora izvesti rapalska pogodba in da se mora na Reki upostaviti mir in red.

AGRARNA REFORMA.

Belgrad, 7. marca. (Izv.) Dobrovoljci so protestirali proti vladi zaradi tega, ker je prenehala s razdeljevanjem zemljišč.

POLJSKA.

Varšava, 7. marca. (Izv.) Poslaniki Italije, Francije in Anglije so posetili danes ministra za zunanje stvari Skirmunta in ga opozorili v imenu svojih vlad na dejstvo, da bi sklep poljskega sejma, po katerem naj bi se Vilna združila s Poljsko potem aneksije, napravil zelo slab vtis. Minister Skirmunt je vzel to naznanilo poslanikov na znanje s pripombo, da ga bo sporočil merodajnim činiteljem.

Varšava, 7. marca. (Izv.) Na predlog poslanca Witosa se je konferenca načelnikov strank izrekla za koalicijsko vlado.

VEZUV ZOPET DELUJE.

Pariz, 7. marca. (Izvirno.) Iz Napolja poročajo, da je Vezuv zopet začel delovati. V notranjosti kraterja se je začela lava dvigati.

SPLOŠNA STAVKA V JUŽNI AFRIKI.

Pariz, 7. marca. (Izv.) V Johannesburgu je stavkovni odbor delavcev, proglasil splošno stavko.

KOMUNISTIČNA PROPAGANDA NA MAŽARSKEM.

Budimpešta, 7. marca. (Izv.) Kakor javljajo listi, je policija pred nekaj dnevi aretirala celo vrsto oseb, ki so razvijale, da razvijajo tajno komunistično agitacijo. Listi doznajajo, da so dosedanje preiskave dognale, da so v Budimpešti, Segedinu in drugih mestih poskušali ustanoviti komunistične organizacije. Vsega skupaj je bilo v tej zadevi aretiranih 14 oseb.

Politični dogodki.

+ Proti slovenskim in hrvaškim uradnikom. Na včerajšnji seji komisije za redukcijo uradništva je stavil srbijski poslanec Gjorgjević predlog, po katerem naj se uradništvo ne reducira po kvalifikaciji in ne kvalifikaciji, marveč po državotvornosti in protidržavnem mišljenju. Boljši je ne kvalificiran uradnik kot pa uradnik z najvišjo kvalifikacijo, ki pa je protidržaven. Ta predlog je naletel na splošen odpor vseh prečanskih poslancev in na protest vseh zastopnikov uradništva. V imenu Jugoslovanskega kluba je govoril poslanec Žebot, naglašajoč, da bi ta praksa tako silno povečala strankarsko korupcijo v upravi, da bi pritirala državo v najkrajšem času do propasti. Uradnik se sme odpustiti iz službe le, ako se mu sodno dokaže protidržavno dejanje. Govornik je ostro kritiziral centralistični režim in predlagal, naj komisija preide preko tega na dnevni red. Predlog poslanca Gjorgjevića je pri glasovanju propadel.

+ Kdor veruje.... V »Jugoslaviji« poroča posl. Ivan Deržić o preporodu, ki se baje pripravlja v demokratski stranki. V njej so po vseh znakih končno dobili pretežje radikalnejši elementi, kar kaže predvsem dejstvo, da je dr. R. M. Jovano-

vič zopet prevzel glavno uredništvo »Demokratije«. Ob svojem nastopu je dr. Jovanović objavil uvodnik, v katerem je brezobzirno obsodil dosedanje delo in taktiko stranke, potem pa začrtal nove smernice: Stranka naj »postane narodno-socialistična stranka, ki se bo naslanjala na kmeta in ki bo ščitila malega človeka, delala proti koncentraciji kapitala in proletarizaciji ter podpirala zadružniško idejo in kooperacijo v vseh smereh.« Kdo verjame v možnost takega preporoda tako izrazite kapitalistične in bankratske stranke kakor je demokratska? Mi vsekakor ne, ampak si to oznanjevanje socialne misli med demokrati tolmačimo zelo enostavno kot pripravo na neizbežne volitve. Gosp. Deržić je po vsej priliki drugega mnenja; on pravi, da se bodo pošteni elementi v demokratski stranki preorientirali v pravcu narodnega socializma, za nezdružne elemente pa da se s silno brzino bliža dan obračuna. Prav. Mi bi samo radi vedeli, kako si g. Deržić predstavlja vlogo, ki naj jo ob tem preobratu igra — njegova lastna stranka?

+ Moratorij in Kumanudi. Muslimanski klub je imel sejo, na kateri je sklenil, da bo glasoval za moratorij, čeprav je vedel, da bo radikalci proti. Vzdržujejo se vesti, da bo finančni minister pred sejo parlamenta umaknil zakonski načrt o moratoriju. Demokratje so z dr. Kumanudijem nezadovoljni, vendar ga ne marajo siliti k ostavki, ker se boje, da bi jim uskočil v republikansko stranko.

+ Revolucija v Besarabiji? Iz Bukarešte se poroča, da so izbruhnili v Besarabiji veliki nemiri, vsled česar mora vlada vpoklicati dvoje letnikov. — Če le ni to v kaki zvezi z akcijo proti Rusiji, o kateri se zadnje dni širijo tajinsvene novice!

Dnevni dogodki.

— Promet na progi Maribor—Špilje—Ljutomer. Obratno ravnanje južne železnice objavlja: Počenši s petkom, dne 10. t. m., vozijo na progi Maribor—Špilje—Ljutomer sledeči potniški vlaki: Odhod iz Maribora gl. kol. ob 6.20, prihod v Ljutomer ob 10.19, odhod iz Maribora gl. kol. ob 17.16, prihod v Ljutomer ob 20.57. V obratni smeri odhod iz Ljutomera ob 6.07, prihod v Maribor gl. kol. ob 9.53, odhod iz Ljutomera ob 16.47, prihod v Maribor gl. kol. ob 20.52.

— Parlamentarno večerje je priredil sinoči kralji na dvoru.

— Redkost naših dni. V občini Šalgov v Nitri na Slovaškem ni niti ene gostilne ali točilnice opojnih pijač. Ko so nekateri vložili prošnje za podelitev koncesije, je občina poslala od svoje strani občanom v podpis izjavo proti podelitvi koncesije, ki jo je podpisala pretežna večina prebivalstva in odvrnila pretečo nevarnost. V občini vlada vzoren mir in red.

— Podrožje tobaka. Cigarete 100 komadov: makedonske extra 50 Din, makedonske specialitete Din 32.50, makedonske I. vrsta Din 27.50, makedonske II. vrsta Din 22.50, srbske specialitete Din 18.—, I. vrsta Din 13.50, srbske II. vrsta Din 10.—, flor. 35.—, editske Din 32.50, balkan Din 25.—, orijent Din 25, meers Din 25, libski Din 20, dame Din 15, Una Din 14, B-sna Din 12, šport Din 12, hum Din 10, Sava Din 10, vrba Din 8, ovske Din 8. — S mo d k e 100 komadov: realitas 300 Din, trabuke 225 Din, britanike 225 Din, operas 150 Din, kuba 125 Din, viržinke 125 Din, portorike 90 Din, brazilke 90 Din, veržinske 75 Din, mešane inozemske 75 Din, domače 60 Din. — T o b a k 1 kg: makedonske specialitete 300 Din, prvovrstni makedonski 250 Din, drugovrstni 200, srbska specialiteta 150 Din, prvovrstni srbski 100 Din, drugovrstni srbski 75, kmetski 60 Din, najbolji hercegovinski 250, flor 250, najfiniši turški 350, najfiniši trebinski 200 Din, najfiniši hercegovinski 160, fini turški 140 Din, fini hercegovski 120, srednji hercegovinski 100, navadni hercegovinski 75, savski 75, najfiniši ogrski 60, domači 50 Din. — T o b a k z a ž v e č enje 1 kg: šibike 60 Din, Klobase 60 Din. — T o b a č ni ekstrakt v puščah po 5 kg 30 Din. — Cene stopijo z današnjim dnem v veljavo.

— Organizisti-glazbeniki! Prejeli smo I. glavno zborovanje »Društva organ. in glasb. za Slovenijo« se vrši v torek po sv. Jožefu, dne 21. marca 1922. ob pol 9. uri zjutraj v Narodnem domu v Celju. K temu glavnemu zborovanju je dovoljena polovična vožnja na južni in državnih železnicah v Sloveniji v Celje in nazaj. Vsak udeležnik zborovanja se mora pri žel. blagajnah in v vlaku izkazati z društveno člansko legitimacijo, katero imajo že vsi redni člani društva. Na državnih železnicah kupi vsak udeležnik pri vstopni postaji

cel vozni listek v Celje, kateri mu bode veljaven tudi za povratno vožnjo. Vožni listek se mora na celjski postaji obdržati (ne oddati) z pomočjo članske legitimacije. Na južni železnici pa se z izkazom članske legitimacije na obe strani kupi pol. vozna karta. Kdor še članske legitimacije nima, naj isto nemudoma naroči pri društvu in prijavi k istemu svoj pristop. Društvo ima svoj sedež v Petrovčah pri Celju.

— Ne vzdrži konkurence. Neki srbski čevliar se priložuje v belgrajskem »Balkanu« nad tvrdko Petrović in Nikolić, ki izdeluje za našo vojsko tako nesolidne čevlje, da drže samo 14 dni. Ta tvrdka ima sedaj dobaviti vojski 100.000 čevljev za 12 milijonov dinarjev. »Balkan« pristavlja: »Kako bo dobivala naša vojska solidno roboto, ko je nesolidne toliko, da solidna ne pride niti v poštev!«

— Tudi tu šepa »delo«. V Belgradu obstoja tudi odbor za ureditev kr. dvora, sestavljen iz porodice. Za vsako sejo dobivajo člani odbora po 320 K dijet. Zato ni čudno, da je sklicanih na en dan kar po več sej. Dvor bi moral biti že davno prenovljen, a odbor ni dokončal svojega »dela«. Podaljšan mu je rok — Kdo ugame, zakaj?

— Prijeti roparski morilec. Orožniki v Savodnju so aretirali Gregorja Jankovića iz Sela pri Črnem vrhu, kateri je osumljen roparskega umora. Jankovića so izročili sodišču.

— Med življenjem in smrtjo. Jelena Preljeva je šla v Donavo po vodo. Pri odhodu se ji je utrgala ledena plošča, ki je deklico zanesla v sredo reke. Iz strahu pred smrtjo se je deklica onesvestila. Po 24 urah so zemunski mornarji zapazili s snegom pokrito čudno plovbo in jo potegnili na breg. Deklica se je v bolnišnici kmalu zavedla in je sedaj čila in zdrava.

Ljubljanski dogodki.

Ij 80 letnico svojega rojstva je praznoval včeraj g. Ivan Roeger, hišni posestnik in bivši trgovec na Ambroževem trgu. Jubilar je znan ljubljancem po svojem delu na polju človekoljublja. Dolga desetletja sodeluje pri večini dobroteljskih društev, bil je v najtežjih letih delaven član mestnega zdravstvenega sveta ter je še ubožni oče poljskega okraja. Za svoje človekoljubno delo je bil opetovano odlikovan. Bog ga ohrani še mnogo let!

Ij Umrl je na Studencu Miroslav Malovrh, bivši dolgoletni urednik »Slov. Narodac«.

Ij Javen železničarski shod! Pokrajinski odbor koaliranih železničarskih organizacij za Slovenijo sklicuje javen železničarski shod v četrtek dne 9. t. m. ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo delegatov vrhovnega vodstva koalicijske o konferenci v Belgradu; 2. Slučačnosti. Železničarji in prijatelji železničarjev, udeležite se shoda polnoštevilno! Koalicijski odbor.

Ij Sumljiv neznanec. Dne 26. febr. t. l. je prišel neki 30—40 let star eleganten gospod v stanovanje dr. Demšarja v Prešernovi ulici ter izpraševal v zdravniškovi odsotnosti njegovo hišnico o zdravniških instrumentih, češ, da je govoril že z doktorjem in da si jih hoče ogledati. Ko mu je služkinja povedala, da je zdravnikova soba zaklenjena, je neznanec odšel. Ker ni dr. Demšarju nič znanega o tem, se sumi, da je neznanec hotel kaj odnesti.

Ljubljanska poroča.

OBDOJENI ROPAR.

Včeraj se je ljubljanska poroča tretjič in najbrže zadnjič pečala z ropom izvedenim 13. februarja 1919 v Babni gorici pri Frančiški Krivčevi. Dejanje smo že včeraj popisali. Med pričami, katere so bile zaslišane, so vzbujali posebno pozornost Andrej Rode, France Anžič, Karel Heine in Joško Guzelj, katere sta privedla dva orožnika iz ječe pred poroto. Ječa se jim pozna. Vsi so pripovedovali: v ječi nas je pričel zapuščati spomin. Senat je

stavil porotnikom eno glavno vprašanje, če je obtoženi Ivan Mlakar zapeljal prej navedene, da so potem Krivčevu oropali. Porotniki so na nje stavljeno vprašanje potrdili z 10 da in z 2 ne, na kar je senatov predsednik dr. Kaiser razglasil sodbo, s katero je bil Mlakar obsojen na tri in pol leta težke ječe.

POCESTNI ROPARSKI UMOR.

Danes se zagovarjata 21. majnika 1899 na Studencem pri Postojni rojeni Andrej Pelan in 10. januarja 1906 v Dobcu rojeni Anton Zrimšek, katere sta obtožena, da sta 10. januarja 1921 zvečer na cesti iz Planine v Strmici usmrtila Alojzija Jenčika. Andrej Pelan je začel že v zgodnji mladosti na kriva pota. V šoli so mu dali sprječevalo: »Kaže izreden talent za vse slabo.« Ko je bil 19 let star, je bil obsojen radi tatvine, čez eno leto pa zopet. Ko je služil vojaške, je bil tudi zaradi tatvine obsojen na 1 leto ječe. Po vojski je Pelan tihotapil. Vse se ga je balo. Za svojega vernega tovariša si je izbral Pelan komaj petnajstletnega Antona Zrimška, ki je lahkomišeln in delamržen. Pelan si je kupil v Ljubljani ševčiku revolver s 75 naboji in se vrnil v Dobec in tihotapil v Zrimškovi družbi. Pelan in Zrimšek sta sklenila, da bosta šla čez mejo, kjer bosta ubila prvega voznika, katerega bosta srečala, če bo imel lepo živino. Zrimšek je rekel Pelanu: »Ti ga boš ustrelil, jaz bom pa skočil k volom!« Dne 9. januarja 1921 po polnoči sta prekoračila blizu Dobca državno mejo in sta šla v smeri Kalce pri Logatcu, kamor sta prišla drugi dan ob 8. uri. Ko se je zmrčilo, sta bila na cesti Planina—Strmica—Studeno. Po cesti je privozil 16 letni Alojzij Jenčik iz Planine. Pelan in Zrimšek sta se skrila ob levi strani okrajne ceste Planina—Strmica »Na lohači«; mladi Zrimšek je šel rekel Pelanu: »Ti ga boš ustrelil, jaz bom pa vole!« Nato sta utihnili. Ko je privozil Jenčik mimo, Pelan ni omahoval in je hladnokrvno izstrelil pet nabojev proti Jenčiku, ki se je zgrudil zadet od strela na tla. Zrimšek je ostal pri Jenčiku, Pelan je pa stekel za zdijevanima voloma, od katerih je bil eden obstreljen. Vole je izročil Zrimšku, ustreljenega Jenčika, ki je še dihal, je zvelkel s ceste in ga davil. V Senožcah sta Pelan in Zrimšek prodala vola in voz za 5200 lir. Dne 13. januarja sta prišla v Ljubljano, kjer sta bila še isti dan aretirana. Ustreljenega Alojzija Jenčika so našli »Na lohači« že 11. januarja 1921 dopoldne. Pelan in Zrimšek sta v preiskavi odkrito priznala, da sta ustrelila in oropala Alojzija Jenčika in sta tudi priznala, da sta sklenila, da bosta ubila prvega voznika, katerega bosta na cesti srečala, če bo imel lepe vole.

Poleg tega umora je pa Pelan 27. avgusta 1920 ukradel skupno s Francom Molkom iz Windischgrätzove žage dva gonilna jermena vredna 1500 lir, oktobra mesca 1920 je Pelan skupno z Zrimškom ukradel gonilnih jermenov v teži 50 kg, katere sta prodala v Dobcu, na Kožljaku in v Begunjah. V večji družbi je vdrl v noči od 28. na 29. novembra 1920 v hlev posestnika Franca Kernost v Gorenji Planini in mu odgnal vole in kravo v vrednosti 6300 lir. Pelan je meseca oktobra 1920 ukradel vola Andreju Milavcu v Mlinih pri Planini.

Porotnemu senatu predseduje svetnik Pernuš, votana sta svetnik dr. Mohorič in okrajni sodnik dr. Gradnik, obtožbo zastopa prvi državni pravnik Dominico. Pelana zagovarja dr. Krivic, Zrimška pa dr. Klepec. Na predsednikovo vprašanje, če sta kriva, sta oba obtožena rekla, da sta kriva.

Pri današnji razpravi sta oba obtožena popolnoma izpremenila svoj zaговор v preiskavi. Zrimšek je rekel, da je bil na dan umora popolnoma pijan in nič ne ve, kaj se je zgodilo. Pelan pa je rekel, da je sicer streljal, a ni imel namena, koga ustreliti. Dva vola pa je res vzel in prodal. Razprava se nadaljuje.

Naša društva.

d Odbor Slov. kršč. soc. zveze ima danes v sredo 1. marca 1922 ob 20. uri v prvem nadstropju Jugoslov. tiskarne redno sejo. — Predsednik.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«. Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Ali sle že storili svojo dolžnost? Ali sle že naročili dnevnik

Novi čas?

Kdor uporablja

GAZELA MILO

ta štedi perilo in novce.

Jugoslovanska Union-banka

preje Mariborska eskomptna banka

ustanovljena 1. 1872

Beograd, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Velikovec
expozitura v Škofjiloki

Aksijski kapital K 30.000.000

Rezerve K 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.